

„Подршка локалним самоуправама у планирању и припреми одлука о буџету за 2025. годину“

-Питања и одговори-

Приходи, примања и извори финансирања

1. Питање: На који начин треба евидентирати уплате девизних средстава од стране донатора, у ситуацији када донатор инсистира да се отвори посебан подрачун за ове намене?

Одговор: У случају да донатор инсистира да јединица локалне самоуправе отвори посебан подрачун за ове намене, јединица локалне самоуправе треба да му укаже да сви јавни приходи и примања којима се финансирају надлежности локалне власти треба да буду уплаћени на рачун прописан за уплату јавних прихода а у циљу поштовања уставног начела бруто принципа дефинисаним чланом 92. Устава Републике Србије и члана 5. Закона о буџетском систему.

2. Питање: На ком извору прихода се евидентирају уплате по основу учешћа у економској цени за услуге предшколског васпитања?

Одговор: На извору 01. Према члану 189. Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС“, бр. 88/2017, 27/2018 - други закон, 27/2018 - други закон, 10/2019, 6/2020, 129/2021 и 92/2023) у буџету јединице локалне самоуправе обезбеђују се средства за остваривање делатности предшколског васпитања и образовања у висини до 80% од економске цене по детету, изузетно у висини од 100% од економске цене по детету уколико јединица локалне самоуправе има обезбеђена средства за те намене, укључујући у целости средства за плате, накнаде и друга примања, социјалне доприносе на терет послодавца, отпремнине, као и помоћ запосленима у предшколској установи, расходе за припремни предшколски програм осим оних за које се средства обезбеђују у буџету Републике Србије и остале текуће расходе. Сходно наведеном, уколико се у буџету ЈЛС обезбеђују 80% средстава за васпитни рад у предшколској установи, родитељи деце сnose 20% од утврђене економске цене – учешће у економској цени услуга – које се уплаћује на прописане рачуне 742156 - Приходи остварени по основу пружања услуга боравка деце у предшколским установама у корист нивоа општина, односно 742146 – Приходи остварени на основу пружања услуга боравка деце у предшколским установама у корист нивоа градова. Наплаћени приходи на описани начин се троше преко финансијског плана локалне предшколске установе, као индиректног корисника буџета локалне власти, са извором 01 – Приходи из буџета.

3. Питање: Приликом утврђивања дефицита да ли се у обзир узимају и извори 13,15 и 17?

Одговор: Сви извори се узимају у обзир.

Према одредбама Закона о буџетском систему буџетски суфицит, односно буџетски дефицит је разлика између укупног износа прихода и примања остварених по основу продаје нефинансијске имовине и укупног износа расхода и издатака за набавку нефинансијске имовине, док је укупни фискални суфицит, односно укупни фискални дефицит је буџетски суфицит, односно буџетски дефицит коригован за трансакције у имовини и обавезама које су извршене у циљу спровођења јавних политика; примања остварена приватизацијом и укључују се у рачун финансирања, заједно са субвенцијама датих у форми кредита, односно набавку финансијске имовине, који се сматрају расходима.

Према фискалним правилима за локалну власт, фискални дефицит локалне власти може настати само као резултат јавних инвестиција и да фискални дефицит локалне власти у одређеној години не може бити већи од 10% њених прихода у тој години. У пракси, приликом планирања дефицита буџета треба полазити од остварених прихода у години која претходи изради буџета, за годину за коју је усвојена одлука о завршном рачуну. У конкретној ситуацији, полазну основу за пројектовани дефицит у 2025. години представљају остварени приходи (класа 7) према завршном рачуну за 2023. годину, а надлежно министарство ће такође пратити овај однос. Међутим, у складу са одредбама закона, величина фискалног дефицита се упоређује са приходима у конкретној буџетској години, те је неопходно водити рачуна о његовој величини према остварним приходима у тој години. Пројектовани ниво пренетих неутрошених средстава (извори 13 - Нераспоређени вишак прихода из ранијих година, 15 - Неутрошена средства донација из ранијих година и 17 – Неутрошена средства трансфера од других нивоа власти) има посредног утицаја на планирање дефицита буџета ЈЛС, јер та средства ће се утрошити (распоређују се на расходе и издатеке) у години за коју се буџет израђује, а равнотежа израђеног буџета која мора да постоји остварује се кроз рачун финансирања (где се налазе примања од задуживања, неутрошена средства из претходних година, као издаци за отплату главнице дуга по кредитима). Сходно наведеном, пројектовани ниво пренетих неутрошених средстава се не узима у обзир приликом израчунавања буџетског, односно фискалног дефицита, али њихов пројектовани ниво има утицаја на формирање буџетске равнотеже при изради одлуке о буџету ЈЛС кроз рачун финансирања.

Потребно је посебно истаћи да извршни орган локалне власти може да поднесе захтев Министарству за одобрење фискалног дефицита изнад износа који је утврђен фискалним правилима само уколико је дефицит резултат реализације јавних инвестиција. Изузетно, захтев за прекорачење може се поднети и након 1. септембра текуће године, а најкасније до 31. јануара наредне године, уколико је прекорачење фискалног дефицита резултат примљених трансферних средстава од другог нивоа власти након истека рока.

4. Питање: На који начин се врши прекњижавање у ситуацији када је ЈЛС за предфинансирање пројекта дала 20% сопствених средстава у једној години, а у следећој години је донатор уплатио рефундацију?

Одговор: Прекњижавање се врши тако што се мења извор финансирања 01 – општи приходи и примања, на извор 05 или 06 у зависности да ли је донатор страна држава или међународна организација. Напомињемо да уколико је у питању финансијска помоћ ЕУ – онда се врши прекњижавање на извор 56.

У већем броју закључених уговора са донаторима устаљена је пракса да се уговара предфинансирање одређеног дела кофинансирања од стране корисника донације (најчешће у вредности задње транше донације), те се задужује јединица локалне самоуправе да обезбеди средства предфинансирања са извором 01 – Приходи из буџета. Уколико планирани расход или издатак извршен у текућој години са извором 01, а да рефундација предфинансирања пристигла у наредној години, **не треба вршити прекњижавање** (по изворима финансирања, као што је случај са наплатом рефундације у текућој години у којој је расход или издатак извршен), **већ је потребно правилно евидентирати такву рефундацију** и то на контима прихода у текућој години (у зависности од донатора):

772113 – Меморандумске ставке за рефундацију расхода буџета града из претходне године или

772114 – Меморандумске ставке за рефундацију расхода буџета општине из претходне године или

772124 – Меморандумске ставке за рефундацију расхода буџета града из претходне године за финансиране пројекте из ЕУ или

772125 – Меморандумске ставке за рефундацију расхода буџета општине из претходне године за финансиране пројекте из ЕУ.

Расходи за запослене

5. Питање: Приликом планирања расхода за запослене у одлуци о буџету за наредну годину, да ли се као полазна основа за планирање узимају извршени расходи за запослене у првих девет месеци текуће године?

Одговор: Расходе за запослене треба планирати на нивоу исплаћених плата у претходној години, а највише до нивоа који је планиран Законом о буџету РС, при чему се евентуална корекција износа планираних средстава за плате врши у току буџетске процедуре на основу ревидиране Фискалне стратегије, измена и допуна Закона о буџету и процене потребних средстава за расходе за запослене.

6. Питање: Да ли ће се у децембру вршити исплата зарада кроз систем ИСКРА и како поступити у ситуацији када се у децембру исплаћује аконтација за децембар?

Одговор: Јединице локалне самоуправе ће у систем ИСКРА бити уведене у три таласа (у октобру, новембру и децембру) како је већ најављено од стране Министарства финансија. Такође МФИН је обавестило све локалне власти да су подешавања везана за обрачун и исплату зарада установљена у складу одредбама Посебног колективног уговора. С тим у вези јединице локалне самоуправе морају да предузму све кораке из своје надлежности да би се обрачун и исплата зарада вршиле у складу са свим важећим законским и подзаконским прописима.

7. Питање: Уколико је планирано да у 2025. години две особе иду у пензију а неопходно је запослити две нове особе, на који начин се планирају средства за те две нове особе?

Одговор: Првенствено је неопходно утврдити да ли постоји простор за запошљавање те две нове особе. Потребно је утврдити број људи којима је престао радни однос у 2024. години, тај број помножити са 0,7 па добијени број одузети од броја људи који су запослени у 2024. години. Уколико немате простора за запошљавање упућујете захтев за ново запошљавање Министарству за државну управу и локалну самоуправу.

Чланом 27к. Закона о буџетском систему предвиђено је да у периоду од 1. јануара 2021. године до 31. децембра 2026. године корисницима јавних средстава дозвољено је да без посебних дозвола и сагласности у текућој календарској години приме у радни однос на неодређено време и радни однос на одређено време у својству приправника до 70% укупног броја лица којима је престао радни однос на неодређено време по било ком основу у претходној календарској години (одлазак у пензију, споразумни раскид радног односа, отказ радног односа). У осталим случајевима, уколико у ЈЛС има упражњених, а уједно систематизованих радних места, надлежни орган локалне власти прибавља сагласност за новозапошљавање на неодређено време. Поштовањем претходно наведених услова за запошљавање, планирање средстава за новозапослена лица ће се у 2025. години вршити у односу на степен стручне спреме која је прописана важећим правилником о систематизацији радних места а на која се планира пријем нових запослених.

8. Питање: Да ли је познато како ће се планирати маса за плате за 2025.г. обзиром да се приближава рок до када се нацрт буџета треба убацити у СПИРИ?

Одговор: Расходе за запослене треба планирати на нивоу исплаћених плата у претходној години, а највише до нивоа који је планиран Законом о буџету РС, при чему се евентуална корекција износа планираних средстава за плате врши у току буџетске процедуре на основу ревидиране Фискалне стратегије, измена и допуна Закона о буџету и процене потребних средстава за расходе за запослене.

Остала питања у вези са расходима

9. Питање: У ком буџетском програму и на којој функционалној класификацији треба планирати расходе за конкурсе за удружења у области социјалне заштите (као што су удружења пензионера, верска удружења, и сл.) у складу са захтевима СПИРИ система?

Одговор: Расходе за удружења у области социјалне заштите који имају социјални карактер према нашем мишљењу треба планирати на програму 11- Социјална и дечија заштита, функционална класификација 840-Верске и остале услуге заједнице која, између осталог, обухвата донације, кредите, трансфере или субвенције за подршку удружењима грађана, омладинским и друштвеним организацијама.

10. Питање: У ком буџетском програму и на којој функционалној класификацији треба планирати расходе по основу уговора о привремено повременим пословима за ангазоване у Центру за образовање?

Одговор: Изменама и допунама Упутства за израду програмског буџета и Анекса 5 у 2021. години уведена је у Програм 10 – Средње образовање нова програмска активност под шифром 2004-0012 Функционисање установа за стручно усавршавање запослених. У оквирима ове програмске активности треба планирати и извршавати расходе и издатке везано за функционисање формираних центара, као индиректних корисника буџета локалне власти. Функционална класификациона ознака која се користи за предметну намену је 950 – образовање које није дефинисано нивоом (образовни програми, углавном за одрасле, који не захтевају претходну обуку, стручно обучавање и културни развој), док финансирање накнаде по закљученим уговорима о привремено-повременим пословима треба планирати, извршавати и евидентирати преко економске класификације 423000 – Услуге по уговору.

11. Питање: На којој економској класификацији се евидентирају расходи за личног пратиоца?

Одговор: Према Правилнику о ближим условима и стандардима за пружање услуга социјалне заштите („Сл. гласник РС“, бр. 42/2013, 89/2018 и 73/2019) лични пратилац доступан је детету са инвалидитетом односно са сметњама у развоју, коме је потребна подршка за задовољавање основних потреба у свакодневном животу у области кретања, одржавања личне хигијене, храњења, облачења и комуникације са другима, под условом да је укључено у васпитно-образовну установу, односно школу, до краја редовног школовања, укључујући завршетак средње школе.

Упутни орган је надлежни Центар за социјални рад и крајњи корисник је дете које испуњава услове за добијање предметне дневне услуге у заједници. Како је крајњи корисник јесте лице у стању социјалне потребе за предметном услугом, те у буџету ЈЛС у програму 11 – Социјална и дечија заштита и програмске активности 0902-0016 Дневне услуге у заједници,

ова издвајања треба да буду планирана, евидентирана и извршена на нивоу економске класификације 472000 – Накнаде за социјалну заштиту из буџета.

12. Питање: Да ли ће се неискориштене квоте из једног месеца аутоматски преносити у следећи месец?

Одговор: Да.

13. Питање: Како распоредити на расходе примања од отплате кредита за станове датих домаћим јавним нефинансијским институцијама у корист нивоа општина?

Одговор: Законом о буџетском систему прописано је да примања представљају средства која се остварују продајом нефинансијске и финансијске имовине и задуживањем. С тим у вези треба разликовати примања која имају наменски карактер и примања која имају општу намену. Примања која имају наменски карактер су она код којих је коришћење и намена утврђена уговором о донацији, кредиту и сл. Имајући у виду наведено, уколико за примања није претходно утврђена намена (уговором и сл.) иста се могу распоредити на расходе опште намене.

14. Питање: У складу са изменом Закона о безбедности саобраћаја у погледу прихода од казни за саобраћајне прекршаје, да ли неутрошена средства од саобраћајних казни из претходне године (2023.године) општина треба да користи наменски за пројекте из безбедности саобраћаја или може да утроши на друге намене, асфалтирање улица?

Одговор:

Одредбама Закона о изменама и допунама Закона о безбедности саобраћаја на путевима („Сл. гласник РС“, бр. 76/2023) измењено је финансирање безбедности саобраћаја а који је био нормирано чланом 17. и 18. Закона. Одредбе чланова који се односе на финансирање безбедности саобраћаја примењују се од 1. јануара 2024. Године. Сходно наведеном, средства од новчаних казни за прекршаје и привредне преступе предвиђене прописима о безбедности саобраћаја на путевима припадају искључиво буџету Републике Србије, те од израде буџета за 2024. годину ЈЛС не планира приходе по том основу.

С обзиром на то да се питање односи на средства из 2023.године, планирање спровођења активности на унапређењу безбедности саобраћаја коришћењем прописане програмске активности 0701-0005, сходно одлуци локалног извршног органа, могуће је и даље спроводити из неутрошених средстава, затим ненаменских прихода и примања буџета локалне власти, до износа које је остварен закључно са 2023.годином.

15. Питање: Које приходе установа културе и индиректних корисника планирати на контима 742300 и који извор финансирања је за наведене приходе?

Одговор:

Гашењем рачуна сопствених прихода појединих индиректних корисника буџета локалне власти, средства која се остварују додатним активностима ентитета јавне сфере, према акту о њиховом оснивању, представљају приход буџета ЈЛС и уплаћују се на прописани рачун 742372 - Приходи индиректних корисника буџета локалне самоуправе који се остварују додатним активностима. Како ти приходи и даље представљају категорију сопственог прихода корисника буџета који је остварен кроз обављање делатности, планирање, евидентирање и трошење истих треба вршити употребом извора финансирања 04 – Сопствени приходи буџетских корисника, преко одобреног финансијског плана тог корисника.

16. Питање: Да ли је исправно планирати приход Установе културе-Образовно културног центра за набавку пића (у оквиру кафића у склопу КЦ) на конту 823?

Одговор: Да. Вршење угоститељске делатности од стране индиректног корисника буџета локалне власти није уобичајена форма прибављања сопствених (додатних) извора финансирања делатности. Пре свега, обављање такве делатности мора да буде предвиђено актом о оснивању, а имајући у виду да је код већине корисника укинут (или ће бити укинут) рачун сопствених прихода, логично је да средства од овакве врсте делатности уплаћују на прописане рачуне прихода и примања ЈЛС, те се могу примењивати:

823141 - Примања од продаје робе за даљу продају у корист нивоа градова

823151 - Примања од продаје робе за даљу продају у корист нивоа општина

Наглашавамо да обављање делатности треба да буде усклађено са нормативно-правним оквиром оснивања субјекта уз поштовање свих осталих прописа (Закон о ПДВ, Закон о угоститељству, Закон о заштити потрошача, Закон о раду и Закон о безбедности и здрављу на раду, Правилник о минималним техничким условима и категоријама за обављање угоститељске делатности и слично).

Систем за припрему, извршење, рачуноводство и извештавање – СПИРИ

17. Питање: У постојећој тест верзији система СПИРИ било је могуће да се читају месечне квоте, али не и кварталне квоте. Да ли ће у неком моменту бити предвиђено и да могу да се читају кварталне квоте?

Одговор: У систему је омогућено читавање и кварталних квота, с тим што ће се планирање вршити на месечном нивоу, на трећем нивоу економске класификације до краја

буџетске године што је у складу са Правилником о систему извршења буџета Републике Србије.

18. Питање: Да ли се нацрт ребаланса буџета прво шаље у Министарство финансија или се одмах поставља у СПИРИ?

Одговор: Нацрт одлуке о буџету за 2025. годину учитавате у систем СПИРИ до 1. новембра 2024. и исти није потребно достављати Министарству финансија на сагласност. Током 2025. нацрт ребаланса достављате Министарству финансија уколико сте планирали већи обим прихода од лимита утврђеним Упутством за припрему буџета за 2025. годину.

19. Питање: Да ли ће у СПИРИ систему бити доступни извори финансирања 13 и 15 и како ће се користити?

Одговор: Биће доступни као и до сада.

20. Питање: Можете ли додатно да појасните следећу реченицу из презентације: *„неопходно је и да се, у складу са чланом 59. став 4. Закона о буџетском систему, сва средства која су додељена локалним властима из буџета Републике Србије и Аутономне покрајине, а која нису утрошена врате у буџет Републике Србије, односно Аутономне покрајине, до краја фискалне године“?*

Одговор: Уколико је реч о наменским средствима која од стране министарстава јединица локалне самоуправе добија за пројекте чији је рок за завршетак крај 2024. године, а пројекти се неће реализовати или су реализовани у мањем износу од оног који је додељен, у том случају средства се враћају у буџет Републике Србије.

21. Питање: Када ће бити активне нове шифре намене за индиректне кориснике будући да се не могу учитати у тестно окружење система СПИРИ?

Одговор: Приликом учитавања одлука у продукционо окружење система СПИРИ.

22. Питање: Да ли у СПИРИ систем треба уносити ликвидационе рачуне уколико поступак ликвидације индиректних корисника још није окончан?

Одговор: Потребно је укључивати ИБК у ликвидацији уколико се буџетом јединице локалне самоуправе за 2025. годину планирају средства за наведеног ИБК.

23. Питање: На који начин се у СПИРИ систему може вршити пренос средстава у следећу годину, конкретно наменских средстава добијених од министарстава и средстава са извора 01 која су на пример потребна за исплату расхода за зараде у јануару?

Одговор: Средства ће бити распоређена на евиденционе рачуне а о даљим инструкцијама ће јединице локалне самоуправе бити благовремено обавештене.

24. Питање: На који начин се у СПИРИ систему приликом уношења одлуке о буџету могу приказати средства из извора 13, како ће се користити средства из извора 13 и извора 17?

Одговор: Планирање средстава на извору 13 се врши као и до сада, а у погледу коришћења средстава са наведених извора 13 и 17, јединице локалне самоуправе ће добити инструкције од стране Управе за трезор.

25. Питање: На који начин ће се у СПИРИ систему укључивати индиректни буџетски корисници?

Одговор: Укључиваће се фазно, прво ће у систем бити уведени ИБК чији су рачуни за редовно пословање угашени а о даљој процедури јединице локалне самоуправе ће бити благовремено обавештене.

26. Питање: На који начин ће се у СПИРИ систему вршити исплате за избегла и расељена лица?

Одговор: С обзиром да је напоменуто да су у ове сврхе отварани подрачуни, средства која су до сада била на подрачуну, биће пребачена на евиденциони рачун, док ће Управа за трезор доставити јединици локалне самоуправе одговарајуће инструкције како ће се вршити исплата средстава.

27. Питање: На који начин ће се у СПИРИ систему вршити пренос неутрошених средстава за куповину кућа за избегла и расељена лица?

Одговор: С обзиром да је напоменуто да су у ове сврхе отварани подрачуни, средства која су до сада била на подрачуну, биће пребачена на евиденциони рачун, док ће Управа за трезор доставити јединици локалне самоуправе одговарајуће инструкције како ће се вршити пренос средстава.

28. Питање: На који начин се у СПИРИ систему вршити исплате физичким лицима из донација међународних организација?

Одговор: СПИРИ систем не мења начин исплате физичким лицима у односу на досадашњу процедуру.

29. Питање: На који начин се у СПИРИ систему евидентирају непрепознате уплате и исплате које су до сада биле евидентирани у ИСИБ-у, тачније на који начин би се извршило сравњивање уплата од принудне наплате?

Одговор: Евиденција ће се вршити на исти начин као у ИСИБ-у, с тим што су контролне поставке у СПИРИ систему тако утврђене да ће непрепознате уплате и исплате бити сведене на минимум.

30. Питање: Како поступају ЈЛС које имају ИБК у блокади?

Одговор: Уводе се у систем, зато што рачуни ИБК који су у блокади не могу бити угашени.

31. Питање: Уколико се не искористе квоте, како се врши прерасподела?

Одговор: Вршите корекцију квота у складу са реализацијом.

32. Питање: Како ће увођење СПИРИ система утицати на књижење пословних активности које генеришу приход на тржишту, попут продаје улазница или сувенира? С обзиром на то да се промет обавља путем фискалне касе, на који начин ће се вршити књижење тих прихода уколико уплата иде на рачун другог правног лица, у овом случају на рачун Општине.

Одговор: У вези детаљног одговара на наведено питање потребно је да се корисник обрати Управи за трезор због специфичности начина наплате наведених прихода.

Остала питања

33. Питање: Када ће се вршити контрола усклађености одлуке о буџету ЈЛС са Упутством МФИН?

Одговор: Контрола се врши након уноса одлука у систем СПИРИ и након усвајања истих.

34. Питање: Да ли постоји могућност сторнирања исплата кроз систем ИСКРА?

Одговор: Могуће је тражити повраћај средстава уколико је дошло до грешке приликом исплате.

35. Питање: Како поступити у ситуацији када је ДРИ дала препоруку да се расходи за зараде помоћника градоначелника/председника општина воде на разделу градоначелника/председника општина а не на разделу управе, а с друге стране није било могуће да се овако евидентирани зараде исплате кроз ИСКРА систем?

Одговор:

Имајући у виду одредбу члана 70. Закона запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе, којом је прописано да се радни однос на одређено време може засновати на радним местима у кабинету градоначелника, председника општине или председника градске општине, док траје дужност тих изабраних лица, као и других одредби закона, може се закључити следеће: да радно место помоћника председника општине треба да буде предвиђено актом о систематизацији радних места у кабинету Председника општине при Општинској управи, у складу са статутом јединице локалне самоуправе; да помоћници председника општине могу на основу акта о постављењу остваривати права и обавезе из радног односа само на одређено време (најдуже док траје дужност председника општине); да остваривање права и обавеза из радног односа помоћника председника општине престаје најкасније даном престанка дужности изабраног лица (ако му дужност не престане пре истека тог рока на други начин). Имајући у виду да су радна места кабинета систематизовани у Општинској управи (у оквирима посебне организационе јединице), средства за планирање расхода за запослене у кабинету треба планирати и извршавати на терет раздела Општинске (Градске) управе.

36. Питање: Како поступити у ситуацији када је ДРИ дала препоруку да сваки директни корисник има свој појединачни план јавних набавки иако је реч о јединственој управи?

Одговор:

Према Закону о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 91/2019 и 92/2023) јавним наручиоцима се сматрају:

- 1) Република Србија, односно републички органи;
- 2) органи аутономне покрајине;
- 3) органи јединице локалне самоуправе;
- 4) правна лица основана у циљу задовољавања потреба у општем интересу, које немају индустријски или трговински карактер, ако је испуњен било који од следећих услова:
  - (1) да се више од 50% финансирају из средстава јавног наручиоца;
  - (2) да надзор над радом тих правних лица врши јавни наручилац;
  - (3) да више од половине чланова органа надзора или органа управљања тих правних лица именује јавни наручилац;
- 5) групе наручилаца из тач. 1)–4) овог става.

Гледајући кроз призму одредаба Закона о локалној самоуправи („Сл. гласник РС“, бр. 129/2007, 83/2014 - други закон, 101/2016 - други закон, 47/2018 и 111/2021 - други закон), органи општине су: скупштина општине, председник општине, општинско веће и општинска управа, а према Закону о буџетском систему директни корисници буџетских средстава су органи и организације Републике Србије, односно органи и службе локалне власти. Према одредбама наведених закона, за сваког од директног корисника буџета локалне власти би требало израдити појединачни план јавних набавки, односно у случају да је управа организована у више градских управа онда по тим директним корисницима, посебно. Но, у пракси у случају општине, план јавних набавки је „централизован“ и објављује се као „План јавних набавки за општинску _____“ или као „План јавних набавки за Општинску управу општине _____“, док у случају градова израђују се посебни планови ЈН по директним корисницима. На крају, уколико конкретна ЈЛС има јединствену управу, та управа се сматра једним директним корисником и израђује се један план јавних набавки за тог наручиоца.

37. Питање: Како поступити у ситуацији када је ДРИ дала препоруку да се додељена средства по конкурс за културу, а које је добио студентски културни центар, евидентирају на економској класификацији 463, а исплата за ове класификације није била предвиђена конкурсом?

Одговор: Студентски културни центри у РС су установе ученичког и студентског стандарда и индиректни су корисници Министарства просвете, науке и технолошког развоја РС. Свака исплата из локалног буџета према таквим установама би требала да буде реализована коришћењем економске класификације 463000 – Трансфери осталим нивоима власти, док би конкурси у култури требало да буду раздвојени: на део дотације удружењима грађана (481) који се спроводи кроз конкурсни поступак у складу са Законом о култури („Сл. гласник РС“, бр. 72/2009, 13/2016 , 30/2016 – исправка, 6/2020, 47/2021, 78/2021 и 76/2023), односно Уредбом о средствима за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма од јавног интереса која реализују удружења („Сл. гласник РС“, бр. 16/2018) и на део средстава који је намењен другим установама и институцијама, као што је Студентски културни центар.

Међутим, за потпун одговор на ово питање, неопходно је имати увид у конкурсну документацију. Сходно томе, препоручујемо да се обратите Министарству финансија, сектору буџета, ради утврђивања свих појединости.

38. Питање: На којој економској класификацији се евидентирају расходи за једнократну помоћ физичким лицима?

Одговор: Једнократна помоћ физичким лицима у ситуацији социјалне потребе се додељује из трансферних средстава према локалној одлуци о социјалној заштити, имајући у виду да средства за ту намену ЈЛС трансферишу локалном ЦСР преко конта 463 - Трансфери осталим нивоима власти.

39. Питање: Како планирати спровођење ЛАП-а за Роме у програмском буџету, тачније у ком буџетском програму, и да ли као програмска активност или пројект?

Одговор: Сматрамо да у тренутној програмској структури не постоји потпуно адекватна могућност за прецизно планирање спровођења ЛАП-а за Роме.

Национална Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период 2022-2030. године се заснива на међународним актима и националним прописима који се односе на области као што су: правда и заштита људских и мањинских права, укључивање и једнакост Рома и Ромкиња у друштву, једнакост и недискриминација, образовање, запошљавање, становање, здравље, социјална заштита, грађански статус. Локални акциони планови за унапређење статуса и живота ромске популације на нивоу ЈЛС, а који се израђују као документи јавних политика на период од 3 године, најчешће се везују за 5 различитих области и то на: образовање, запошљавање, становање, социјалну заштиту и здравствену заштиту. Како у набројаним областима ЈЛС има тачно одређене надлежности, мере и активности које се предвиђају предметним плановима би требале да буду буџетиране у складу са принципима програмског буџетирања (јер спровођење планираних мера и активности доприноси остварењу генералних циљева појединих програма) у програмима 1 – Становање, урбанизам и просторно планирање (кроз стамбене подршке), 2 – Комуналне делатности (изградњом водоводне мреже у ромским насељима), 3 – Локални економски развој (програми запошљавања), 7 – Организација саобраћаја и саобраћајна инфраструктура (асфалтирање улица у ромском насељу), 8 – Предшколско васпитање (рани развој ромске деце предшколског узраста и мере којима се обезбеђује већи обухват деце предшколским васпитањем ради њихове ране социјализације), 9 – Основно образовање (мере којима се смањује осипање деце из основношколског образовног система), 10 – Средње образовање (афирмативне мере укључивања ученика у овај ниво образовања), 11 – Социјална и дечија заштита (обезбеђивање додатних видова подршке породицама и појединцима у стању социјалне потребе), 12 – Здравствена заштита (попешивање превентивних прегледа и сензибилизација ромске популације у домену здравих животних навика). Планирање спровођења мера и активности може да буде укључено у спровођење постојећих програмских активности предвиђених Анексом 5 Упуства за израду програмског буџета, али и као посебни буџетски пројекти, уколико су временски ограничени. **У праски** одређеног броја ЈЛС, реализација мера и активности предвиђених ЛАП-ом за Роме и Ромкиње **се спроводи путем отварања пројекта** (најчешће у програму 11), са одговарајућим апропријацијама за извршење расхода по појединим мерама и активностима које се буџетирају, али овакав начин планирања, реализације и извршења расхода и издатака у сврху побољшања статуса и животних услова локалног ромског становништва није у складу са принципима програмског буџетирања.

40. Питање: Да ли ће и даље бити активан систем ЕПП?

Одговор: Само за оне рачуне ИБК који нису угашени.

41. Питање: Где се може пронаћи податак ком сектору припада одређено министарство од којег ЈЛС добија средства за реализацију неког пројекта?

Одговор: Упутство за израду програмског буџета помоћу Анекса 1 Листа сектора утврђује 24 различитих сектора. Поједина министарства по њиховим надлежностима у складу са Законом о министарствима („Сл. гласник РС“, бр. 128/2020, 92/2023 – други закон и 92/2023 – други закон) локалне самоуправе, могу имати надлежности и у више сектора. Министарства у зависности од својих надлежности расписују конкурсе за доделу средстава локалним самоуправама из планираних средстава у различитим програмима, локалне самоуправе ову информацију имају у оквиру конкурсне документације где се наводи из ког републичког буџетског програма се додељују та средства. Прва два броја у шифри програма показују у ком сектору се налази тај програм (Анекс 1 Упутства за израду програмског буџета).

42. Питање: Ако пројекат траје једну буџетску годину и финансира се из извора 01 и 07, са ек. класификације 511, да ли прва цифра треба да буде 4 или 5?

Одговор: Упутством за израду програмског буџета у одељку 7.2 - Шифарник програма, програмских активности и пројеката предвиђено је да пројекти у зависности од типа имају различито шифрирање: капитални пројекти почињу са цифром 5, заједнички пројекти са цифром 7 и стандардни пројекти са цифром 4. Класификација пројеката у стандардни (4) или у капитални (5) зависи од њиховог карактера и намене, тј. да ли се ради о планирању улагања у грађевинске објекте, опрему, нематеријалну имовину који имају карактер издатака и планирају се са економском класификацијом 511 – Зграде и грађевински објекти, 512 – Машина и опрема, 515 – Нематеријална имовина, 541 – Земљиште и слично. Такви пројекти треба да буду планирани у одговарајућем програму буџета ЈЛС (чијем циљу доприносе) са пред-ознаком 5. Извори финансирања, односно заједничко финансирање одређеног пројекта у смислу добијања наменских трансфера са виших нивоа власти (уз употребу сопственог учешћа) не значи да је реч о заједничким пројектима. У овом случају власништво над пројектом има искључиво ЈЛС и спроводи га као капитални или као стандардни пројекат (уколико тај пројекат нема елемената издатака). Заједничким пројектима се сматрају пројекти који се спроводе од стране две или више субјеката (нпр. кроз одговарајући облик међуопштинске сарадње и слично).

43. Питање: Да ли је потребно да План о поступном увођењу родно одговорног буџетирања буде усвојен од стране општинског већа?

Одговор: У складу са Законом о буџетском систему, План поступног увођења родно одговорног буџетирања у случају локалних власти доноси орган надлежан за буџет јединице локалне самоуправе. У том смислу, сматрамо да овај план у ЈЛС доноси руководилац организационе јединице за финансије у граду/општини. Ово произилази и по аналогији са централним тј., покрајинским нивоима власти, где је доношење овог плана опредељено министру надлежном за финансије, односно покрајинском секретару. У

зависности од опредељења и нормативних аката конкретне ЈЛС, иста може уредити и да овај план буде додатно усвојен од стране градског/општинског већа.

Поступно увођење родно одговорног буџетирања спроводи се у складу са Законом о буџетском систему код буџетских корисника на свим нивоима власти. Обавеза поступног увођења родно одговорног буџетирања и начин његове реализације, утврђен је и Упутством за припрему одлуке о буџету локалне власти – доношење Плана поступног увођења РоБ од стране надлежног органа за буџет (код једног или више корисника, у једном или више програма опредељеног буџетског корисника).

Надлежни орган за доношење Плана поступног увођења родно одговорног буџетирања је орган управе надлежан за послове финансија, који доноси предметни план до 31. марта текуће године за наредну годину, те исти не треба да буде усвојен од стране Општинског већа.

44. Питање: Да ли је обавезна израда грађанског водича кроз Одлуку о завршном рачуну буџета?

Одговор: Према становишту Министарства финансија, обавезна је израда грађанског водича кроз одлуке о буџету јединица локалне самоуправе. Израда грађанског водича кроз одлуку о завршном рачуну буџета представља напредну и препоручену праксу која доприноси транспарентности ЛС, а коју СКГО посебно охрабрује и у том смислу је моделовала и одговарајуће материјале (доступне на интернет страници: <https://www.skgo.org/strane/225>)